

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 72/20
V Lucemburku dne 11. června 2020

Rozsudek ve věci C-88/19
Alianța pentru combaterea abuzurilor v. TM a další

Přísná ochrana určitých živočišných druhů stanovená směrnicí o stanovištích se vztahuje rovněž na jedince, kteří opustí své přírodní stanoviště a nacházejí se v oblastech lidského osídlení

Odchyt a přeprava vlka nalezeného ve vesnici tak mohou být odůvodněny pouze tehdy, pokud se na ně vztahuje výjimka přijatá příslušným vnitrostátním orgánem

Ve svém rozsudku Alianța pentru combaterea abuzurilor (C-88/19), vydaném dne 11. června 2020, se Soudní dvůr vyjádřil k územní působnosti systému přísné ochrany určitých živočišných druhů zavedenému čl. 12 odst. 1 směrnice 92/43 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin¹ (dále jen „směrnice o stanovištích“). V tomto ohledu **Soudní dvůr potvrdil, že daný systém přísné ochrany stanovený pro takové druhy, které jsou uvedeny v příloze IV bodě a) uvedené směrnice, jako je vlk, se vztahuje rovněž na jedince, kteří opustí své přírodní stanoviště a nacházejí se v oblastech lidského osídlení.**

V roce 2016 pracovníci sdružení na ochranu zvířat spolu s veterinárním lékařem bez předchozího povolení odchytili a přepravovali vlka, který se vyskytoval v místě bydliště obyvatele rumunské vesnice nacházející se mezi dvěma velkými lokalitami chráněnými na základě směrnice o stanovištích. Přeprava odchyceného vlka do přírodní rezervace však neproběhla tak, jak měla, a vlkovi se podařilo uprchnout do blízkého lesa. Bylo podáno trestní stíhání pro trestné činy související s odchycem a přepravou vlka v nevyhovujících podmínkách. V rámci daného trestního řízení se předkládající soud zabývá tím, zda se ustanovení směrnice o stanovištích týkající se ochrany vztahují na odchyt volně žijících vlků v blízkosti aglomerací nebo na území územně správních celků.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice o stanovištích ukládá členským státům přijmout nezbytná opatření pro vytvoření systému přísné ochrany chráněných živočišných druhů „v jejich přirozeném areálu rozšíření“ zakazujícího veškeré formy úmyslného odchytu nebo usmrcování jedinců těchto druhů „v přírodě“.

Pokud jde o územní působnost tohoto zákazu úmyslného odchytu nebo usmrcování, Soudní dvůr uvedl, že co se týče chráněných živočišných druhů, které stejně jako vlk obývají rozsáhlá území, je pojem „přirozený areál rozšíření“ širší než zeměpisný prostor, který vykazuje fyzické nebo biologické prvky nezbytné pro jejich život a rozmnožování, a odpovídá tak zeměpisnému území, v němž se dotýčný živočišný druh v rámci svého přirozeného chování vyskytuje, respektive do něhož se rozšiřuje. Z toho vyplývá, že ochrana stanovená v čl. 12 odst. 1 směrnice o stanovištích neobsahuje omezení nebo ohraničení, takže volně žijící jedinec chráněného živočišného druhu, který se nachází v blízkosti nebo uvnitř oblasti lidského osídlení, přemísťuje se přes takové oblasti nebo se krmí člověkem vyprodukovanými zdroji, nemůže být považován za živočicha, který opustil svůj „přirozený areál rozšíření“. Tento výklad je podepřen definicí uvedenou v čl. 1 odst. 1 písm. f)

¹ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7, Zvl. vyd. 15/02, s. 102).

Úmluvy o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů², podle níž pojem „areál rozšíření“ druhu zohledňuje oblasti jakékoli povahy, kterými se tento druh pohybuje.

Podle Soudního dvora tudíž znění čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice o stanovištích, který zakazuje úmyslný odchyt nebo usmrcování jedinců chráněných druhů „v přírodě“, neumožňuje oblasti lidského osídlení z působnosti ochrany tohoto ustanovení vyloučit. Použití výrazu „v přírodě“ má pouze upřesnit, že zákazy stanovené v tomto ustanovení se nutně nevztahují na jedince, kteří jsou v zákonném zajetí.

Výklad, podle kterého ochrana stanovená v čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice o stanovištích neobsahuje striktní omezení nebo ohrazení, rovněž umožňuje dosáhnout cíle sledovaného uvedeným ustanovením. Nejde totiž o to chránit dotčené druhy pouze na určitých striktně definovaných místech, ale také o ochranu jedinců, kteří žijí v přírodě, respektive ve volné přírodě, a mají proto funkci v přirozených ekosystémech. V tomto ohledu Soudní dvůr navíc uvedl, že v mnoha takových unijních regionech, jako je region dotčený v projednávané věci, žijí vlci v oblastech obývaných člověkem, přičemž antropizace těchto prostor vedla rovněž k částečnému přizpůsobení vlků těmto novým podmínkám. Mimo to, rozvoj infrastruktury, nelegální lesní těžba, zemědělské podniky a některé průmyslové činnosti přispívají k tlaku na populaci vlků a její stanoviště.

Soudní dvůr tudíž dospěl k závěru, že povinnost přísně chránit chráněné druhy živočichů se vztahuje na celý „přirozený areál rozšíření“ těchto druhů bez ohledu na to, zda se nacházejí ve svém obvyklém stanovišti, v chráněných oblastech nebo naopak v blízkosti lidských stavení.

Pokud jde o řešení situací, které mohou nastat, pokud jedinec chráněného živočišného druhu vstupuje do kontaktu s lidmi nebo jejich majetkem, zejména konfliktů vyplývajících z obývání přírodního prostoru člověkem, Soudní dvůr dále připomněl, že členským státům přísluší přijmout úplný právní rámec, který může podle čl. 16 odst. 1 písm. b) a c) směrnice o stanovištích zahrnovat opatření v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě a dobytku, nebo v zájmu zdraví lidí a veřejné bezpečnosti či z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru.

Soudní dvůr tak potvrdil, že odchyt a přeprava takového jedince chráněného živočišného druhu, jako je vlk, mohou být prováděny pouze v rámci výjimky přijaté příslušným vnitrostátním orgánem na základě čl. 16 odst. 1 písm. b) a c) směrnice, založené mj. na důvodu veřejné bezpečnosti.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

² Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů, podepsaná v Bonu dne 23. června 1979 a uzavřená jménem Společenství rozhodnutím Rady 82/461/EHS ze dne 24. června 1982 (Úř. věst. L 210, s. 10, Zvl. vyd. 11/15, s. 5).